

relatieve vóórkomen van deze consulten het hoogste was, werd juist 80 procent van de patiënten tijdens het 'reguliere' spreekuur geholpen. Als de mogelijkheid bestond de huisarts 'tussendoor' te consulteren, kwam men vaker binnen acht uur. In hoeverre de formulering 'regulier' eenduidig is gehanteerd, valt overigens moeilijk vast te stellen. In de ene praktijkorganisatie zal het bijvoorbeeld 'zonder afspraak' betekenen, in de andere 'in de avonduren'.

Voor 80 procent van de privé-ongevallen was de behandeling van de huisarts toereikend. Tussen de gemeenten vonden we weinig verschillen: alleen de Rijswijkse huisartsen verwezen beduidend meer. De verwijzingen betroffen voornamelijk fracturen (40 procent), kneuzingen (21 procent) en distorsies (14 procent).

Beschouwing

Het door ons gevonden relatieve vóórkomen van 35 privé-ongevallen per 1.000 personen per jaar komt goed overeen met resultaten uit de privé-ongevallenregistratie van de landelijke Continue Morbiditeits Registratie Peilstations Nederland (CMR). In 1981, het eerste jaar waarin ongevallen in de privé sfeer via de CMR zijn geregistreerd, vond men een vóórkomen van 30 per 1.000 inwoners.³ Dat het CMR-cijfer wat lager ligt, hangt mogelijk samen met het feit dat alle verkeersongevallen waren uitgesloten werden (dus ook wanneer er geen andere verkeersdeelnemers bij betrokken waren).

We willen met deze registratie onder andere inzicht verschaffen in de aard van de patiëntenstromen en in het letsel waarmee privé-ongevalslachtoffers zich bij een huisarts dan wel een ziekenhuis melden. Exacte cijfers over de keuze die ongevalslachtoffers maken, zijn er niet. Geschat wordt dat ongeveer 45 procent de huisarts raadpleegt.⁴ Zoals blijkt uit onze cijfers, is de hulp van de huisarts in 80 procent toereikend.

Mammografie

Wij zijn het oneens met de aanbeveling in de standaard 'Mammografie' bij de consensus mammografie code D (radiologisch dubieus benigne).¹ Indien de kans op het in de borst aanwezig zijn van een maligniteit 5-10 procent is, dient dit ons inziens uitgesloten dan wel bevestigd te worden door middel van een cytologische punctie of een excisiebiopsie. Over dit punt werd overigens ook een afspraak gemaakt bij de consensusbijeenkomst d.d. 10.12.1983 van de CBO Nederlandse Vereniging voor Radiodiagnostiek. Het advies bij code D luidt: beeld voldoende verdacht om cytologie of biopsie te doen. Het lijkt ons juist dit advies over te nemen.

Dr. P.W. de Graaf
Dr. A. Hennipman
Prof. dr. H. Obertop

¹ Beusmans GHMI, De Geus CA, Hinloopen R, et al. Mammografie [Standaard]. Huisarts Wet 1990; 33(1): 26-32.

Naschrift

Wij zijn De Graaf, Hennipman en Obertop zeer dankbaar voor hun reactie. Bij een kans op maligniteit van 5-10% is nader onderzoek inderdaad aangewezen. De gepubliceerde standaard mammografie dient in dit opzicht te worden aangepast. Achteraf gezien is het verbazingwekkend dat wij allen, betrokken bij de opstelling en beoordeling van de standaard, deze omissie niet bijtijds hebben opgemerkt.

Namens de werkgroep,
F.J.A. Huygen

Geweld

Met veel aandacht en interesse heb ik het artikel van *Boersma en Ter Braak* gelezen.¹ Jammer is, dat dit artikel bij de niet ingevoerde lezer de indruk zou kunnen wekken dat geweld als een geïsoleerd probleem te beschouwen is, hetgeen zeker niet de bedoeling van de auteurs zal zijn geweest. Door geweld te plaatsen binnen het denkkader van Vrouwenhulpverlening kunnen 'signaal'-klachten gemakkelijker door de huisarts worden herkend en geïnterpreteerd. In het verlengde hiervan zou ik willen pleiten voor registratie van niet alleen geweld, maar ook van psychosociale en psychosomatische klachten van vrouwen.²

Th.M. Heddes
doctoraal studente klinische psychologie RUU

¹ Boersma AA, Ter Braak EM. Geweld tegen vrouwen: krijgt het de aandacht die het verdient? Huisarts Wet 1990; 33(6): 236-9.

² Vos D. Vrouwenproblematiek in kaart gebracht: over het verband tussen sociale situatie en problematiek. Hengelo: De Beuk, 1989

Naschrift

Mw. Heddes stelt in feite dat het onderzoek naar presentaties van geweldsproblematiek in de huisartspraktijk en de rol van de huisarts daarin nog nauwelijks enige diepgang heeft. Nauwkeurige morbiditeitsregistraties, inclusief gedetailleerder mogelijkheden tot geweldsregistratie binnen de International Classification of Primary Care, zijn mijns inziens noodzakelijke stappen om verder te kunnen komen. Hier ligt een groot onderzoekssysteem braak.

E.M. ter Braak

SIMG-Janssen Research Foundation Prijs

In 1990 zal de SIMG-Janssen Research Foundation Prijs voor de vijftiende maal worden toegekend. Doel van de prijs is het bieden van steun bij de uitvoering van een voorgenomen wetenschappelijk onderzoek door een huisarts.

Kandidaten dienen vóór 30 november 1990 een in het Engels, Frans of Duits gesteld onderzoeksprotocol van maximaal 1000 woorden te zenden aan: Prof. dr. R. De Smet, Centrum voor Huisartsopleiding, U.Z. - Blok A, De Pintelaan 185, B-9000 Gent. In het protocol moeten doel,

belang en methodologie van het voorgestelde onderzoek worden toegelicht. Een internationale jury van huisartsen zal de inzendingen beoordelen op onder meer duidelijkheid van de onderzoeksvraag, correctheid van de voorgestelde methode, uitvoerbaarheid in de praktijk en herhaalbaarheid op internationale schaal. De winnaar moet zijn werk binnen twee jaar voltooiën. Daarna moet hij de resultaten bekend maken op een SIMG-congres. Bij de bekroning ontvangt hij BEF 50.000 en bij de voordracht nog eens eenzelfde bedrag.

¹ Anoniem. Basistakenpakket van de huisarts. Utrecht: Landelijke Huisartsen Vereniging, 1983.

² Tenk M, Van Binsbergen JJ, Kamma H. Ongevallen: huisarts en de afstand tot het ziekenhuis. Behandelen, verwijzen of buitenspel? Huisarts Wet 1989; 32: 125-7.

³ Anoniem. Continue Morbiditeits Registratie Peilstations Nederland 1981. Utrecht: Stichting Nederlands Huisartsen Instituut, etc., 1982.

⁴ Sixma H. EHBO: patiëntenstromen. Med Contact 1988; 43: 503-5.